

Ludobójstwo w Gazie - Kto Je Tak Nazwał

„Jeśli jesteś neutralny w sytuacjach niesprawiedliwości, wybrałeś stronę oprawcy. Jeśli słoń stoi na ogonie myszy, a ty mówisz, że jesteś neutralny, myszy nie doceni twojej neutralności.”

— Desmond Tutu

Wprowadzenie

Określenie działań Izraela w Gazie jako ludobójstwa nie jest prowokacyjną retoryką; to precyzyjne zastosowanie prawa międzynarodowego do przytłaczających dowodów. Zgodnie z Konwencją w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 roku, uznanie ludobójstwa nie jest opcjonalne — nakłada na państwa wiążące obowiązki zapobiegania i karania. Patrzenie dziś na Gazę i wciąż odmawianie nazwania tego ludobójstwem to stanie po stronie oprawcy.

Przecieki dyrektyw z mediów oraz ostrożne sformułowania instytucji takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych ujawniają celowe unikanie słowa „ludobójstwo”. Ale słowa mają znaczenie: ludobójstwo to zbrodnia w świetle prawa międzynarodowego, a nie metafora. Zaprzeczanie mu, gdy próg został przekroczony, to umożliwianie go. Jak ostrzegał Tutu, neutralność w obliczu poważnej niesprawiedliwości to współudział.

Ten esej dokumentuje deklaracje, ustalenia prawne i ostrzeżenia — od państw, organizacji, ekspertów i sądów — które przebiły się przez zмовę milczenia, nazywając cierpienia Gazy tym, czym są.

Wyraźne Deklaracje o Ludobójstwie

- **Europejskie Centrum Praw Konstytucyjnych i Człowieka (ECCHR, Berlin)** — 10 grudnia 2024: Stwierdziło, że Izrael dokonuje ludobójstwa w Gazie.
- **Amnesty International Niemcy** — 29 lipca 2025: Ogłosiło, że celowa polityka głodzenia Izraela stanowi ludobójstwo.
- **Medico International** — 29 lipca 2025: Potępiło systematyczne niszczenie Gazy przez Izrael jako ludobójstwo.
- **Turcja** — Prezydent Erdoğan: Dostarczył dokumenty do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) w celu udowodnienia ludobójstwa Izraela.
- **RPA** — Styczeń 2024: Wniósł sprawę o ludobójstwo przeciwko Izraelowi przed MTS.
- **Organizacja Współpracy Islamskiej (OIC)** — Grudzień 2023: Ogłosiła wojnę Izraela jako „masowe ludobójstwo” i poparła sprawę RPA.
- **Arabia Saudyjska** — Książę koronny Mohammed bin Salman, listopad 2024: Nazwał kampanię Izraela „zbiorowym ludobójstwem”.

- **Malezja, Indonezja, Pakistan** — Wyraźnie poparły ramy ludobójstwa podczas przesłuchań w MTS.
- **Specjalny Komitet ONZ ds. Praktyk Izraelskich** — Listopad 2024: Uznał, że działania Izraela są „zgodne z cechami ludobójstwa”.

Ustalenia Prawne

- **Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS), RPA przeciwko Izraelowi (2024)** — Uznał „prawdopodobne ryzyko ludobójstwa” w Gazie; wydał tymczasowe środki nakazujące Izraelowi zapobieganie aktom ludobójstwa i umożliwienie pomocy humanitarnej.
- **MTS, Bośnia przeciwko Serbii (2007)** — Ustanowił, że państwa mają obowiązek działać, gdy tylko dowiedzą się o poważnym ryzyku ludobójstwa, wykorzystując wszystkie rozsądnie dostępne środki.
- **Konsensus Akademicki i Ekspercki (2023–2025):**
 - Raz Segal (badacz ludobójstwa): Nazwał atak Izraela „podręcznikowym przypadkiem ludobójstwa”.
 - William Schabas (były przewodniczący komisji ONZ ds. Gazy): Potwierdził obecność elementów ludobójstwa.
 - Francesca Albanese, Balakrishnan Rajagopal, Chris Sidoti oraz ponad 800 uczonych podpisali publiczne listy lub wydali oświadczenia stosujące ramy ludobójstwa do Gazy.

Unikanie Słowa „Ludobójstwo” w Mediach i Instytucjach

- **New York Times:** Wyciekły notatki redakcyjne z 2024 roku nakazywały dziennikarzom unikać terminów takich jak „ludobójstwo”, „czystki etniczne” i „Palestyna”. Preferowano zneutralizowane ramy „wojny”; emocjonalne terminy zarezerwowano dla ofiar izraelskich.
- **Zachodnie media:** Główne media rzadko stosowały określenia takie jak „masakra” czy „rzeź” wobec Palestyńczyków, nawet w obliczu masowych śmierci cywilów.
- **Organizacja Narodów Zjednoczonych:**
 - Wysocy urzędnicy (np. Tom Fletcher, Martin Griffiths) ostrzegali w 2025 roku przed rozwijającym się ludobójstwem.
 - Jednak ONZ jako instytucja utrzymuje, że tylko sądy mogą formalnie określić ludobójstwo — stanowisko prawne często używane do uzasadnienia politycznej neutralności.
 - **Wyjaśnienie:** Nie ma prawnej bariery uniemożliwiającej agencjom ONZ lub państwom członkowskim uznanie ludobójstwa, gdy jego cechy są obecne. Orzeczenie sądowe nie jest warunkiem wstępnym dla moralnego lub politycznego uznania.

To unikanie — zarówno w mediach, jak i instytucjach międzynarodowych — ilustruje główną tezę eseju: neutralność to współudział, milczenie to zaprzeczenie.

Obowiązek Państw do Działania

Konwencja o Ludobójstwie (1948) oraz orzeczenie MTS w sprawie Bośni (2007) są jednoznaczne: gdy państwo dowie się o poważnym ryzyku ludobójstwa, ma prawny obowiązek działać, aby mu zapobiec. Ten obowiązek nie jest symboliczny ani retoryczny — wymaga konkretnych środków.

Państwa muszą wykorzystać *wszystkie* rozsądnie dostępne środki, aby wpłynąć na sprawcę i zatrzymać ludobójstwo. Obejmuje to: - Wzywanie lub wydalenie ambasadorów - Wstrzymanie transferów broni - Nakładanie sankcji ekonomicznych i dyplomatycznych - Dążenie do międzynarodowych nakazów aresztowania - A w razie potrzeby rozważanie zbiorowej interwencji wojskowej na podstawie rozdziału VII Karty ONZ

Obowiązek dotyczy zarówno **postępowania**, jak i **rezultatu**: gesty nie wystarczą. Bezczynność to współudział.

Jak oświadczył Mario Savio w 1964 roku:

„Przychodzi czas, gdy działanie maszyny staje się tak odrażające, tak bardzo przyprawia o mdłości, że nie możesz brać w tym udziału. Nie możesz nawet biernie uczestniczyć. I musisz rzucić swoje ciało na tryby i koła, na dźwignie, na cały aparat, i musisz to zatrzymać. I musisz pokazać ludziom, którzy to prowadzą, ludziom, którzy to posiadają, że dopóki nie będzie wolni, maszyna w ogóle nie będzie działać.”

Machineria ludobójstwa wciąż działa w Gazie. Państwa, które odwracają wzrok, a co gorsza, uzbrajają sprawcę, smarują jej koła.

Uwagi Końcowe

Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości ośmiela się wygłaszać wzniosłe orzeczenia klimatyczne, ale waha się w obliczu aktywnego, transmitowanego w telewizji ludobójstwa. Gaza została zmiażdżona na cmentarz rozbitych żyć, podczas gdy państwa mające moc interwencji — te, które podpisały Konwencję o Ludobójstwie — pozostają sparaliżowane polityką lub współwinne przez wsparcie.

To вина tych, którzy uzbroili rzeź, uciszyli prawdę i chronili sprawcę, podczas gdy Gaza płonęła.

Wyobraź sobie — twój naród zmuszony do życia w namiotach pod nieustannym bombardowaniem, głodujący, pozbawiony leków, obserwujący, jak twoje dzieci umierają jedno po drugim, podczas gdy najpotężniejsze państwa świata uzbrajają rzeź i ośmielają się mówić o „neutralności”.

Neutralność to nie neutralność. To stanie po stronie oprawcy.

Ta hipokryzja zasługuje tylko na potępienie. Historia zapamięta nie tylko sprawców tego ludobójstwa — ale także współwinnych.

Bibliografia

1. **Tymczasowe Środki MTS** – *Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości*, „Zastosowanie Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa w Strefie Gazy (RPA przeciwko Izraelowi), Orzeczenie z 26 stycznia 2024 r.”
2. **Bośnia przeciwko Serbii** – *Orzeczenie MTS*, „Sprawa dotycząca zastosowania Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa (Bośnia i Hercegowina przeciwko Serbii i Czarnogórze), Wyrok z 26 lutego 2007 r.”
3. **Raz Segal** – *Jewish Currents*, „Podręcznikowy przypadek ludobójstwa,” październik 2023.
4. **William Schabas** – Różne publiczne wywiady i oświadczenia panelowe (2024–2025).
5. **Francesca Albanese i in.** – Wspólne listy ekspertów ONZ do państw członkowskich, 2024.
6. **Notatka New York Times** – Wyciekłe wytyczne redakcyjne, kwiecień 2024 (przez *The Intercept*).
7. **Oświadczenie OIC** – „Deklaracja Nadzwyczajnego Szczytu Islamskiego OIC w sprawie Gazy,” grudzień 2023.
8. **Oświadczenie ECCHR** – Komunikat prasowy ECCHR, grudzień 2024.
9. **Amnesty International Niemcy** – Oświadczenie o głodzie jako ludobójstwie, 29 lipca 2025.
10. **Medico International** – Oświadczenie o zniszczeniu Gazy, 29 lipca 2025.
11. **Raport Specjalnego Komitetu ONZ** – Raport roczny, listopad 2024.
12. **Oświadczenia państw Globalnego Południa** – Przesłuchania ustne MTS, 2024–2025.